

PS-I.431.2.6.2024

PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ
przeprowadzonej
w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach

Działając na podstawie art. 22 pkt 8, art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2285), przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r., poz. 734 ze zm.), art. 22 pkt 6 ustawy z dnia 23 lutego 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 190)

zespół kontrolny w składzie:

1. **Marzena Modrzewska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 71-1/2024 z dnia 21 marca 2024 r. – *kierująca zespołem inspektorów;*
2. **Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 71-2/2024 z dnia 21 marca 2024 r. – *członek zespołu inspektorów.*

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził od 28 marca 2024 r. do 16 kwietnia 2024 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach kontrolę problemową w zakresie umieszczania osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Czynności kontrolnych w jednostce dokonano w obecności:

- Pani Justyny Przedaszek – Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach;
- * – inspektora ds. pomocy instytucjonalnej, świadczeń.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

**Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 902).*

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.
2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.
3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.
4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Do oceny powyższych zagadnień przyjęto:

- dokumenty udostępnione kontrolującym w toku czynności w jednostce;
- dokumenty przesłane 8 kwietnia 2024 r. na pisemne wezwanie Zastępcy Dyrektora WPS z 3 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 3-16)

Na tej podstawie dokonano następujących ustaleń:

W powiecie żarskim funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej:

1. Dom Pomocy Społecznej w Lubsku dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób w podeszłym wieku (135 miejsc);
2. Dom Pomocy Społecznej w Miłowicach dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (80 miejsc).

1. Umieszczanie osób w domu pomocy społecznej, w tym osób skierowanych postanowieniem sądu.

Pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej uregulowany jest wydaniem, co najmniej trzech decyzji administracyjnych (o skierowaniu, o umieszczeniu oraz o ustaleniu odpłatności za pobyt). Decyzję o skierowaniu oraz decyzję o ustaleniu odpłatności wydaje – w przypadku mieszkańców skierowanych po 1 stycznia 2004 r. - organ gminy właściwej dla tej osoby ze względu na miejsce zamieszkania lub miejsce zamieszkania opiekuna prawnego. Natomiast zgodnie z art. 59 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje m.in. starosta powiatu prowadzącego dom. Decyzja wydawana jest w oparciu o dokumentację skompletowaną i przekazaną przez właściwy ośrodek pomocy społecznej. W razie niemożności umieszczenia w domu pomocy społecznej z powodu braku wolnych miejsc, powiadamia się osobę o wpisaniu jej na listę oczekujących oraz o przewidywanym terminie oczekiwania na umieszczenie.

Terminy załatwienia spraw – w tym także wydawania decyzji administracyjnych - uregulowane są w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.). Sprawy załatwiane są niezwłocznie, w oparciu o zgromadzone dowody znajdujące się w aktach sprawy.

W myśl § 8 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej w przypadku osób ubezwłasnowolnionych całkowicie i małoletnich do wniosku osoby ubiegającej się o skierowanie do domu, dołącza się postanowienie sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na skierowanie do domu pomocy społecznej. W przypadku, gdy do domu kieruje

się osobę na podstawie orzeczenia sądu, wydanie decyzji o skierowaniu do domu nie wymaga przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane w terminie, nieprzekraczającym trzech miesięcy, od dnia wydania decyzji o skierowaniu do domu. W nagłych wypadkach, wynikających ze zdarzeń losowych, skierowanie i umieszczenie osoby w domu może nastąpić poza kolejnością oraz bez przedłożenia wymaganych dokumentów. Dokumenty te powinny zostać skompletowane przez właściwy ośrodek pomocy społecznej w terminie trzech miesięcy od dnia przyjęcia tej osoby do domu.

W PCPR prowadzone są listy osób oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej. Umieszczenie osoby w DPS następowało – zgodnie z przepisami – na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu. Niezgodnie z przepisami wydano decyzję, w której stroną była osoba zmarła.

Analiza miesięcznych sprawozdań sporządzanych w Centralnej Aplikacji Statystycznej – Dotacje–LM–DPS 2022 – wykazała, że na miejsce w lutym 2024 r. w DPS w Lubsku i DPS w Miłowicach oczekiwały po 4 osoby.

W PCPR prowadzone są – odrębne dla każdego Domu – listy osób oczekujących na przyjęcie. Odnotowuje się na nich imię i nazwisko potencjalnego mieszkańca, organ kierujący, datę wpływu dokumentów oraz uwagi. Na dzień kontroli na miejsce w DPS w Lubsku oczekiwała 1 osoba. Osoba ta złożyła prośbę o przesunięcie terminu umieszczenia. Na umieszczenie w DPS w Miłowicach oczekiwały 4 osoby, w tym 3 osoby złożyły prośbę o przesunięcie terminu umieszczenia, w przypadku jednej osoby brak jest kontaktu z opiekunami.

Kontrolującym przedłożone zostały:

- wykaz wniosków o umieszczenie w DPS w Lubsku od 1.01.2023 r. do 28.03.2024 r. – zawierający 49 pozycji;
- wykaz wniosków o umieszczenie w DPS w Miłowicach od 1.01.2023 r. do 28.03.2024 r. – zawierający 2 pozycje.

Wykazy zawierają dane dotyczące:

- 45 osób umieszczonych w DPS w Lubsku i DPS w Miłowicach, w tym 3 osób, które po umieszczeniu zrezygnowały z pobytu w DPS;
- 6 osób, które nie zostały umieszczone w DPS na terenie powiatu żarskiego (1 osoba umieszczona została w innym DPS, 2 zrezygnowały z umieszczenia, 1 postępowanie rozstrzygane jest przez SKO z odwołania PCPR, 1 osoba miała decyzję kierującą do domu o innym typie niż oferowane w powiecie żarskim, 1 osoba została wpisana na listę oczekujących).

Zgodnie z przepisami badanie kwalifikacji do danego typu domu leży w kompetencji organu kierującego. Przed wydaniem decyzji OPS zobowiązany jest – na podstawie treści żądania strony – ustalić rodzaj DPS i jego siedzibę. Zatem na etapie kierowania organ zobowiązany jest ustalić konkretny DPS, do którego może nastąpić przyjęcie. Ponadto organ ten zobowiązany jest zbadać wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność osoby oraz rzeczywiste jej zapotrzebowanie na całodobowe usługi bytowe. Etap kierowania do DPS **zwalnia** organ rozstrzygający o umieszczeniu z badania przesłanek materialnoprawnych warunkujących korzystanie z prawa do umieszczenia w Domu. **Organ wydający decyzję o umieszczeniu w DPS pozostaje związany decyzją ostateczną w sprawie skierowania do DPS.** Jest jedynie zobligowany do zbadania czy wskazany DPS istnieje oraz czy są w nim wolne miejsca. Do czasu funkcjonowania w obrocie prawnym ostatecznych

decyzji o skierowaniu, organ orzekający o umieszczeniu nie może kwestionować prawidłowości skierowania do konkretnego DPS. Niedopuszczalna jest bowiem ponowna ocena przesłanek skierowania do DPS.¹ Kontrolujący do analizy przyjęli dokumentację 5 osób, wszystkie postępowania dotyczyły umieszczenia w DPS. Na tej podstawie kontrolujący ustalili, że umieszczenie osób w DPS na terenie powiatu żarskiego nastąpiło na podstawie decyzji kierujących i decyzji o umieszczeniu – zgodnie z przepisami i wyżej opisaną procedurą umieszczenia.

Zespół kontrolny zauważa, że w badanych przypadkach Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach **zgodnie z przepisami rozstrzygała kwestie umieszczenia w DPS**. Spośród pięciu badanych osób 1 osoba po umieszczeniu zrezygnowała z umieszczenia i opuściła DPS, 2 mieszkańców zmarło:

- w przypadku osoby, która zrezygnowała z umieszczenia wydane zostały – zgodnie z przepisami - decyzje uchylające decyzje o skierowaniu do DPS i o umieszczeniu w DPS;
- w przypadku jednej osoby, która zmarła, zastępca Dyrektora MOPS w Żarach działając z upoważnienia Burmistrza Miasta Żary, wydała – **niezgodnie z przepisami** - decyzję wygaszającą decyzję kierującą. Stroną decyzji była osoba zmarła, a powodem wygaszenia była śmierć tej osoby. Zgodnie z art. 28 Kpa stroną postępowania jest każdy, czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych stron – zgodnie z art. 30 § 1 Kpa - ocenia się, jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, według przepisów prawa cywilnego. Art. 8 § 1 kodeksu cywilnego wskazuje, że zdolność prawną danej osoby kończy jej śmierć. Status strony przysługujący osobie fizycznej wygasa z chwilą jej śmierci. **W stosunku do zmarłego nie można więc wszcząć i prowadzić postępowania ani wydać decyzji.**²

(akta kontroli str. 17-98)

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały uchybienia w zakresie wydania decyzji, w której stroną była osoba zmarła.

2. Ustalanie odpłatności dla mieszkańców skierowanych przed 1.01.2004 r.

Zgodnie z art. 87 ust 8 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, osoby przyjęte do domu pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. oraz osoby posiadające skierowania do domu pomocy społecznej wydane przed dniem 1 stycznia 2004 r. ponoszą opłatę na dotychczasowych zasadach. Podstawową zasadę odpłatności, która ma zastosowanie do osób przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej wydane przed dniem 1 stycznia 2004 r. reguluje art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej. W świetle przepisów, miesięczną opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej osoby pełnoletniej posiadającej dochód ustala się w wysokości 200% kwoty kryterium

¹ Zob.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 kwietnia 2019 r., III SA/Kr 318/19; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 5 lipca 2022 r., II SA/Po 317/22.

² Zob.: wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 kwietnia 2019 r., I OSK 1389/17

dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej. Opłata ta nie może być jednak wyższa niż 70% dochodu osoby przebywającej w domu pomocy społecznej. Ustawodawca w ww. przepisie przejściowym posłużył się pojęciem zasad. Zatem w sytuacji zmiany kryteriów dochodowych – zasadę odpłatności stosuje się do aktualnych kwot kryteriów dochodowych.

Zmiana dochodu w okresie ponoszenia odpłatności za świadczenie niepieniężne wpływa na wysokość tej odpłatności, jeżeli kwota zmiany przekroczyła 10% odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zgodnie z art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej.

W stosunku do osób umieszczonych w domu pomocy społecznej na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r., decyzje zmieniające decyzje o odpłatności i o skierowaniu do domu pomocy społecznej wydaje starosta właściwy ze względu na położenie domu – art. 155 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej, przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana zgodnie z przepisami prawa. Decyzje ustalające odpłatność wydawane są niezgodnie z przepisami i zawierają uchybienia; nie zawierają potwierdzeń doręczenia przez strony postępowania. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców DPS prowadzona jest nierzetelnie. Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.

Analiza miesięcznego sprawozdania sporządzonego w Centralnej Aplikacji Statystycznej – Dotacja-LM-DPS 2022 za luty 2024 r. – wykazała, że liczba osób przyjętych oraz posiadających skierowania do domów pomocy społecznej, przed 1 stycznia 2004 r. wynosi 60. Na tej podstawie Wojewoda Lubuski przekazuje dotację z budżetu państwa na uprawnionych mieszkańców (na tzw. „starych zasadach”).

Dyrektor PCPR w Żarach przedłożyła kontrolującym zestawienia dot. liczby decyzji ustalających odpłatność dla mieszkańców skierowanych do domu pomocy społecznej przed 1 stycznia 2004 r., wg stanu na dzień kontroli:

- wykaz decyzji ustalających odpłatność dla mieszkańców DPS w Miłowicach skierowanych przed 01.01.2004 r. zawierający 55 pozycji;
- wykaz decyzji ustalających odpłatność dla mieszkańców DPS w Lubsku skierowanych przed 01.01.2004 r. zawierający 4 pozycje.

Do oceny tego zagadnienia kontrolujący przyjęli akta 5 wybranych mieszkańców. W aktach badanych osób znajdują się m.in. decyzje o odpłatności za pobyt w DPS, dokumentacja dotycząca sytuacji dochodowej mieszkańca.

Analiza dokumentacji wykazała, że badani mieszkańcy zamieszkują Dom Pomocy Społecznej w Lubsku (1 osoba) i Miłowicach (4 osoby). Badane osoby - umieszczone oraz posiadające skierowania do DPS przed 1 stycznia 2004 r. - miały zmieniane decyzje o odpłatności za pobyt w DPS, w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca, przekraczającą 10% odpowiednio kryterium dochodowego. Odpłatność za pobyt w DPS naliczona jest od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zmienił się dochód. Decyzje z terminem obowiązywania wcześniejszym, niż data ich wydania³.

³ Zob.: Wyrok NSA z 2 marca 2016 r. (sygn. I OSK 221/16); Wyrok WSA w Gliwicach z 13.01.2022 r. (sygn. II SA/GI 957/21)

Decyzje wydane w określonym przepisami terminie. **Wszystkie decyzje ustalające odpłatność wydawane są niezgodnie z przepisami i zawierają uchybienia.** Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej zalicza się do stałych form pomocy społecznej. Zgodnie z art. 107 ust. 1, 4 oraz art. 155 ustawy o pomocy społecznej w przypadku osób korzystających ze stałych form pomocy sporządza się aktualizację rodzinnego wywiadu środowiskowego. Starosta – właściwy ze względu na położenie domu – wydaje decyzje zmieniające decyzje o odpłatności osób umieszczonych w DPS na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 r. **W badanych postępowaniach nie przeprowadzono rodzinnego wywiadu środowiskowego. Zatem Starosta Żarski wydał decyzje ustalające odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej niezgodnie z przepisami (4 decyzje z 15.05.2023 r., 1 decyzja z 26.05.2023 r.).**

Uzasadnienie w wydawanych decyzjach o odpłatności za pobyt mieszkańca DPS **wymaga dopracowania.** W decyzji wskazano składniki dochodu mieszkańca. Brak jest informacji dotyczącej przyczyn zmiany tej decyzji, tj. zmiana sytuacji dochodowej mieszkańca. Kontrolujący **sugerują ponadto dopracowanie decyzji w części dotyczącej wskazania dochodu mieszkańca z decyzji poprzedzającej.** W decyzjach ustalających odpłatność wszystkich badanych mieszkańców, brak jest informacji dot. wcześniejszego dochodu mieszkańca. W decyzji wskazano na zmianę sytuacji dochodowej mieszkańca i przekroczenie 10% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej. Zdaniem zespołu kontrolnego, uszczegółowienie decyzji o dochód mieszkańca z decyzji poprzedzającej zapewni przejrzystość w zakresie spełnienia warunku zmiany dochodu powyżej 10% kryterium.

Zespół kontrolny zbadał prawidłowość i terminowość postępowań prowadzonych w związku ze zmianą sytuacji dochodowej mieszkańca DPS na tzw. „starych zasadach”. Analiza akt 5 wybranych mieszkańców wykazała, że dokumenty potwierdzające dochód mieszkańca stanowią decyzje OPS, ZUS, KRUS. **Dokumenty te nie zawierają daty wpływu do DPS** (Miłowice – w przypadku 2 mieszkańców i DPS Lubsko - 1 mieszkańca).

Analiza dokumentacji wykazała **uchybienia dotyczące braku potwierdzeń doręczenia decyzji przez strony postępowania.** Zgodnie z art. 46 §1 i 2 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, odbierający pismo potwierdza jego otrzymanie/doręczenie swoim podpisem ze wskazaniem daty jego doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyla się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu. Zgromadzona – w toku kontroli - dokumentacja nie zawiera przedmiotowych potwierdzeń (dotyczy wszystkich badanych mieszkańców).

Mieszkańcy DPS na tzw. „starych zasadach” – decyzją Starosty Żarskiego – zostali zobowiązani do ponoszenia miesięcznej opłaty za pobyt w DPS w wysokości 70% ich dochodu, ze względu na fakt, że dochód nie osiągał 200% kwoty kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej, tj. 1.552,00 zł. Analiza dokumentacji wykazała, że odpłatność ustalana dla mieszkańców naliczana jest zgodnie z przepisami. Średnia odpłatność mieszkańca za pobyt w DPS – na podstawie badanej próby – wynosi 1.894,97 zł.

(akta kontroli str. 87-98; 129-162)

Kontrola wykazała, że decyzje ustalające odpłatność wydawane są niezgodnie z przepisami i zawierają uchybienia; nie zawierają potwierdzeń doręczenia przez strony

postępowania. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców DPS prowadzona jest nierzetelnie. Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.

3. Pomoc udzielana opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie.

Do zadań własnych powiatu - zgodnie z art. 19 ustawy o pomocy społecznej - należy m.in. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Ponadto zadaniem powiatu jest udzielenie pomocy w integracji ze środowiskiem młodzieży opuszczającej DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, mających braki w przystosowaniu się.

W powiecie żarskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.

Kontrola wykazała, że w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 28 marca 2024 r. nie udzielono pomocy osobom – opuszczającym DPS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – w integracji ze środowiskiem z powodu braku wniosków dotyczących ww. pomocy. Nie przyznano pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki dla osób opuszczających domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie z powodu braku takich wniosków.

(akta kontroli str. 127-128)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

4. Kwalifikacje pracowników PCPR realizujących zadania dot. prowadzenia i rozwoju infrastruktury DPS oraz umieszczania w nich skierowanych osób.

Zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne – powiatowe centra pomocy rodzinie (art. 112 ustawy o pomocy społecznej). Kwalifikacje pracowników ustalone zostały w ustawie o pomocy społecznej oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych z dnia 25 października 2021 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 1960 ze zm.).

Zapisy Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Żarach wymagają zaktualizowania do zgodnych z obowiązującymi przepisami i stanem faktycznym. Pracownik realizujący zadanie posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach usytuowane jest w budynku wielopiętrowym, dostosowanym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (zamontowana winda).

Regulamin Organizacyjny PCPR w Żarach został przyjęty Uchwałą Nr 836/2018 Zarządu Powiatu Żarskiego z dnia 30 października 2018 r. W strukturze organizacyjnej Centrum funkcjonują: dyrektor, dział finansowo-księgowy, dział rehabilitacji społecznej, dział

pomocy instytucjonalnej, środowiskowej oraz świadczeń, zespół ds. pieczy zastępczej, stanowiska obsługi.

Centrum jest kierowane przez Dyrektora. Do jego zadań należy m.in. kierowanie całokształtem działalności, planowanie i dysponowanie środkami finansowymi, prowadzenie polityki kadrowej, wydawanie decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach prowadzonych przez Centrum w zakresie pomocy społecznej i pieczy zastępczej, sprawowanie w imieniu Starosty nadzoru nad działalnością m.in. domów pomocy społecznej, składanie sprawozdania Radzie Powiatu z działalności Centrum. Zadanie związane z domami pomocy społecznej wykonywane są przez pracowników działu pomocy instytucjonalnej, środowiskowej oraz świadczeń.

Zespół kontrolny **sugeruje** przy najbliższej zmianie Regulaminu Organizacyjnego dostosowanie jego zapisów do aktualnie obowiązujących przepisów w zakresie m.in.: zadań z zakresu przeciwdziałania **przemocy domowej** (zapisy w regulaminie dotyczą przemocy w rodzinie). W Regulaminie organizacyjnym nie uwzględniono stanowiska Zastępcy Dyrektora, który faktycznie jest zatrudniony w PCPR.

W jednostce na 31 grudnia 2023 r.⁴ zatrudnionych było 17 osób, w tym 1 pracownik socjalny. Na dzień kontroli zadania w zakresie umieszczania osób uprawnionych w domu pomocy społecznej realizuje jeden pracownik zatrudniony na stanowisku inspektor ds. pomocy instytucjonalnej. Pracownik posiada odpowiednie kwalifikacje określone – rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych - dla zajmowanego stanowiska. Zgodnie z zakresem czynności, obowiązków i uprawnień do zadań pracownika należy m.in.:

- przygotowanie decyzji administracyjnych o umieszczeniu w DPS bądź odmowie umieszczenia, o odpłatności za pobyt w DPS;
- prowadzenie rejestru osób oczekujących na umieszczenie w DPS;
- sporządzanie comiesięcznej informacji o mieszkańcach, dochodach z odpłatności za ich pobyt;
- nadzór i kontrola nad DPS;
- przygotowywanie informacji o kosztach utrzymania w DPS w danym roku.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że pracownik wykonuje powierzone na stanowisku zadania.

(akta kontroli str. 87; 99-126)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

Na tym kontrolę zakończono.

WNIOSKI:

1. W PCPR prowadzone są listy osób oczekujących na miejsce w domach pomocy społecznej.
2. Umieszczenie osoby w DPS następowało – zgodnie z przepisami - na podstawie decyzji o skierowaniu i umieszczeniu.
3. Niezgodnie z przepisami wydano decyzję, w której stroną była osoba zmarła.

⁴ Sprawozdanie resortowe MRiPS-06 za okres I-XII 2023 r.

4. Odpłatność ustalana dla mieszkańców przyjętych oraz posiadających skierowania do domu pomocy społecznej, przed 1 stycznia 2004 r. jest naliczana zgodnie z przepisami.
5. Decyzje ustalające odpłatność wydawane są niezgodnie z przepisami i zawierają uchybienia.
6. Decyzje nie zawierają potwierdzeń doręczenia przez strony postępowania.
7. Dokumentacja dotycząca dochodu mieszkańców DPS prowadzona jest nierzetelnie.
8. Kontrolujący sugerują dopracowanie decyzji ustalających odpłatność zgodnie z treścią protokołu.
9. W powiecie żarskim nie udzielano pomocy w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, ani pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki.
10. Zapisy Regulaminu Organizacyjnego PCPR w Żarach wymagają zaktualizowania do zgodnych z obowiązującymi przepisami i stanem faktycznym.
11. Pracownik realizujący zadanie posiada kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku.

Wnioski zawarte w punktach:

- 3, 5, 6, 7 stanowią istotne uchybienie;
- 8, 10 stanowią sugestię zespołu kontrolnego.

Za stwierdzone uchybienia w punktach 5, 6 odpowiedzialny jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach.

Za uchybienie w punkcie 3 odpowiedzialny jest zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarach.

Za uchybienie w punkcie 7 odpowiedzialni są Dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej w Lubsku i w Miłowicach.

Zespół kontrolny dokonał wpisu do znajdującej się – w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach - książki kontroli pod pozycją numer 19.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach, drugi Staroście Powiatu Żarskiego, trzeci pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

Gorzów Wielkopolski, dnia 16 kwietnia 2024 r.

Dyrektor:

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Żarach

Justyna Przedaszek

Żary, dnia 23 kwietnia 2024 r.